

СТРАТЕГІЧНИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

В процесі інтеграції України до світової економічної системи актуальним є пошук нових інструментів управління з метою зниження впливу невизначеності на діяльність підприємства, підвищення його здатності протидіяти непередбаченим ситуаціям, визначення пріоритетних напрямів діяльності.

Продуктивність і якість взаємодії цих інструментів забезпечується налагодженою системою бухгалтерського та оперативного обліку. Управлінські рішення, прийняті на основі інформації, сформованої в системі недостовірного обліку, впливають як на процес господарювання всередині суб'єкта, так і на зовнішнє оточення, порушуючи інтереси суспільства. Стратегічні рішення визначають загальний напрям розвитку підприємства, його ефективність й життєстійкість за прогнозованих, непередбачених, а також взагалі невідомих на даний момент подій, які можуть впливати на нього.

Для забезпечення стратегічного управління необхідна інформація, на основі якої будуть встановлюватися стратегічні цілі діяльності підприємства, визначатися ключові показники за всіма напрямками, а також розподілятися наявні ресурси. набір цих показників, а також порядок їх обліку, контролю і аналізу складають основу стратегічного обліку [2].

Стратегічний облік виступає комплексним напрямком управлінського обліку, орієнтованим на процес прийняття довгострокових (стратегічних) управлінських рішень, в рамках якого проводиться змістовний аналіз зовнішнього середовища, з урахуванням стратегічної позиції на ринку, диференціацією продуктів діяльності, побудовою ланцюжка цінностей. Він надає інформацію для прийняття необхідних стратегічних рішень, дозволяє досягати намічені стратегічні цілі підприємства, враховуючи не тільки внутрішні фактори мікросередовища, але й враховувати вплив зовнішніх факторів макросередовища. Ведення такого обліку не тільки відображає зміст господарських явищ і фактів, але, і на основі

аналізу зібраної інформації, дозволяє проводити прогнозування майбутнього розвитку підприємства.

Стратегічний облік призначений для планування майбутньої стратегії й тактики функціонування підприємства загалом та окремих стратегічних господарських центрів відповідальності; вимірювання й оцінки ефективності господарювання в цілому та в розрізі окремих стратегічних господарських центрів відповідальності на різних фазах життєвого циклу; коригування керуючих впливів на хід реалізації обраної стратегії.

Система стратегічного обліку спрямована на вирішення суттєвих проблем обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління, а саме: аналізу результатів реалізації стратегії, здійснюваної підприємством; оптимізацію використання ресурсів, забезпечення об'єктивної оцінки діяльності підрозділів; контроль поточної діяльності, оцінку ефективності діяльності підприємства, оцінку впливу зовнішніх факторів; визначення стратегії й планування майбутньої діяльності підприємства.

Можна виділити наступні функції, які виконує стратегічний облік:

- описова - полягає в описі, систематизації, накопиченні отриманої інформації, констатації певних проблем, їх оцінки;
- роз'яснювальна - передбачає відповіді на питання, що виникають в процесі реалізації наміченої стратегічної цілі підприємства, (з якої причини даний факт (процес) взагалі мав місце; або чому він володіє саме такими, а не іншими ознаками);
- прогностична - передбачає визначення найближчих і віддалених перспектив розвитку, вироблення прогнозів, моделювання майбутніх процесів і відносин. Прогнози повинні спиратися на наявні об'єктивні закономірності і тенденції [1].

До основних особливостей, які слід брати до уваги при впровадженні даного виду обліку, необхідно віднести:

- розширення функцій управління і зміна їх значимості, зокрема, посилення функції попереднього аналізу зовнішніх і внутрішніх факторів, на основі яких здійснюється прогнозування майбутньої діяльності;
- введення в систему показників додаткових, на основі яких проводиться оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності банку, за рахунок включення показників аналізу зовнішнього середовища;

- використання додаткових методів, традиційно що не використовуються в управлінському обліку (аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз (SWOT-аналіз), методи оцінки лояльності і т.д.).

- зміна кількості і складу інформації, використовуваної різними рівнями управління, зокрема, розширення набору показників, необхідних для обґрунтування стратегічних управлінських рішень.

Отже, ефективна і дієва модель стратегічного обліку повинна передбачати: чітке визначення ролі, місця, завдань і функцій обліку в підсистемі управління суб'єкта господарювання; врахування вимог керівників усіх ланок управління при підготовці облікової інформації; визначення логічних зв'язків складових облікового процесу з елементами стратегічного управління.

Література

1. Кравченко Е.В. Стратегический управленческий учет в системе управления банком / Е.В. Кравченко // *Актуальные проблемы учета, экономического анализа и финансово-хозяйственного контроля деятельности организаций: материалы IV междунавародной научно-практической конференции*– Воронеж: Воронежский ЦНТИ - 2011.- с. 237-240.
2. Шевчук В.Р. Стратегічний управлінський облік як система інформаційної підтримки конкурентної стратегії підприємства / В.Р. Шевчук // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. – 2012. – № 722. – С. 281–285